

ZEVEN EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK

Waarin de uitvoering van het plan verteld wordt.

Op 't voorplein van het statig Wynendaalsche kasteel ging het rumoerig toe. Onder de boomen lagen of zaten talrijke soldeniers, wier stemmen verward dooreen schaterden. Andere krijgslieden wandelden heen en weer, voederden de paarden in de stallen, verrichtten allerlei werkjes of worstelden en stoeiden met elkander. Een oude snorrebaard, 'tgelaat met litteekens overdekt, was bezig zijn wapen te kuischen. Twee jonge gasten schenen met de grootste aandacht zijne vaardigheid te bewonderen. Men kon het die soldeniers niet aanzien, dat ze hier eigenlijk vreemd waren. Arnold en Flip, want van hen spreken wij, speelden hunne rol voortreffelijk. Den morgen na hun vertrek hadden ze zich bij een legerkapitein aangeboden ; onmiddellijk werd het hun toegestaan dienst te nemen.

— Wel, wat zegt ge er nu van, mijn beste kameraad ? vroeg de oude krijgsman, fier zijn wapen beziende.

— Ik zou liever hebben dat ge het in dien boom staakt, dan in mijne borst, antwoordde Flip. Ge zult er niet op naar Frankrijk rijden.

— Och, jongens, hernam de soldenier, een wapen moet altijd scherp zijn. Dan zijt ge sterk, verstaat ge ? Ik heb al aan menig heet gevecht deelgenomen en ge ziet aan mijne tronie duidelijk genoeg, dat ik nimmer bij de lafaards was. Mijn uithangbord gelijkt wel op een gerimpelden appel. Doch ze kunnen me niet naar het pierenland zenden !

— Zijt ge dan niet sterfelijk ? vroeg Flip spottend.

— We staan toch niet met den wandelenden Jood te klappen, hoop ik ? riep Arnold lachend.

— Sterfelijk ben ik, al bezit André, zoo is mijn naam, een gestel om meer dan honderd jaar te leven. Maar noch pijl, noch zwaard, noch lans,

in 't kort geen enkel wapen kan mij doodelijk kwetsen. Ik ben ingewreven met wonderzalf.

— Wonderzalf ? herhaalden beide Vlamingen.

— O ! gij komt uwen piepjongen neus nog maar pas in 's konings leger steken en kent dus de geheimen van den krijgsdienst niet. Wonderzalf verdient heur naam. Wie er zijn lichaam eens mee gesmeerd heeft, kan nooit in den oorlog sneuvelen.

— En waarom gebruikt iedere soldaat dat goedje dan niet ? vroeg Arnold.

— Meent ge misschien, dat die kostbare remedie maar voor 't grabbelen ligt ? Ze is uiterst zeldzaam, vertelde André. Hoe men die zalf juist maakt, kan ik u niet haarfijn uitleggen. Maar er moet mos, dat op den schedel van een gehangene gegroeid is, menschenbloed en menschenvet in vermengd worden.

Een oude vriend mijns vaders was in een Fransche stad scherprechter of beul. Kort voor ik krijgsman werd, moest hij een baanstrooper een halsbandje aandoen. Mos van een schedel bezat hij reeds, doch nu kon hij ook menschenbloed en menschenvet krijgen. En vaders kameraad was wel zoo goed, mij een wonderzalfje te bereiden. André zal oud worden, zoo hij tenminste niet te lang in dit heidensch land moet blijven, want 't klimaat hier, vergeleken bij dat van mijne geboortestreek in het zuiden van Frankrijk is zoo guur en bar, dat het den sterksten mensch zou vermoorden.

Flip en Arnold spotten niet meer. Ze waren immers zeer bijgeloovig evenals alle tijdgenooten en hadden evenveel vertrouwen in de wonderzalf ¹⁾ als de oude snorrebaard zelf.

— Ik ben al lang in Vlaanderen, vervolgde André. Ach, wanneer breekt de dag van onzen terugkeer aan ! Maar nog wat geduld ! 't Is nu nog rustig, maar 't zal spoedig veranderen.

De twee Bruggelingen spitsten de ooren.

— Ja, vervolgde de soldenier, gij kent nu alleen de lustige zijde van ons bestaan. Wacht eens tot de dans begint ! Ge zult dan een ander gezicht trekken. Voor mij, hoe eer hoe beter ! Deze lans zal weldra naar hartelust in de karkas van die lompe Vlamingen mogen wroeten.

— Weldra, denkt ge ? viel Arnold schijnbaar onnoozel in.

1) Wij deelen dit mede als een staaltje van 't bijgeloof. De krijgslieden geloofden nog aan andere wonderlijke middelen, om zich in den krijg te beschermen. De wortel eener plant, (mandragora-alruinmannetje) in den zak dragen behoeft voor kogel en zwaard, zoo meenden de soldaten. Een inwoner van Passau, tuk op geld, vond in 't begin der 15e eeuw, de Passauerbriefjes uit, stukjes papier, waarop geheimzinnige teekens stonden. Dit briefje moest dezelfde rol vervullen als het alruinmannetje.

— Binnen eenige dagen, vriendje ! De muiters van Brugge schijnen weer een stukje uitgehaald te hebben, waarvoor zij gekastijd moeten worden.

— Dus zullen we naar die stad trekken ? vroeg Flip. En wanneer ?

— Hoor eens, de heer Du Chatillon heeft mij zijne geheimen niet toevertrouwd. Maar dat er gebatterd zal worden, merkt ge nu toch aan alles, wanneer ge niet ziende blind zijt. Waarom worden er zooveel krijgslieden geworven ? En dan al die vergaderingen der oversten. Kijk, daar stappen deze weer het slot binnen. Ze ontwerpen een plan, maar ons komen ze het niet vertellen. Wij hebben slechts te gehoorzamen op hunne wenken.

Eenige oogenblikken later wandelden de twee Vlamingen samen over het plein heen en weer.

— We weten reeds iets, zei Arnold.

— En straks hooren we het overige. Er wordt eene vergadering gehouden, verstond ge het ? vroeg Flip.

— Ja, en wat dan ?

— Wel, we moeten voor luistervink spelen. Als alles hier in de rust is, zullen we aan 't schijnsel van 't licht wel zien, waar de oversten ergens zitten. En dan gaan we onze ooren gebruiken. Vraag niet hoe, of op welke wijze, dat hangt van de omstandigheden af !

— 't Is een gewaagd spel.

— Wie niet waagt, niet wint ! Wij zijn niet herwaarts gekomen, om te slapen en te droomen.

— Natuurlijk niet, Flip ! Ik ben evenals gij tot alles bereid.

Stilaan minderde 't gerucht. De soldeniers zochten hun strooleger op. En weldra hoorde men niets meer dan 't wachtwoord der wakers, die op den muur wandelden.

Om geen vermoeden te wekken waren beide makkers ook in 't gebouw gegaan, waar de krijgslieden moesten slapen. Ongeduldig verbeidden ze 't oogenblik, dat hun gunstig toescheen, om het stout plan uit te voeren. Stil kropen ze dan op handen en voeten naar de deur. Deze krijschte. Een soldenier ontwaakte door het gerucht.

— Heila, wie is die verwenschte slaapverstoorder ? riep hij nijdig.

— Ik ben wat onpasselijk, antwoordde Flip en moet frissche lucht ademen.

Zijn gezelschap was reeds buiten.

— Ik herken u aan uw brabbel Fransch. Ge zijt een van die nieuwelingen... een inboorling van deze heidenis, al vecht ge tegen uw volk ! Hoor eens maat, ge moet u rustig houden, of ik smijt u voor den ganschen nacht buiten ! Bah ! een krijgsman die ziek is !

Breydels knecht verliet het gebouw en de Franschman keerde zich op de andere zijde, om onmiddellijk weer te snurken. De Brugsche jongelingen luisterden een wijle. In de slaapplaats bleef alles stil.

't Was gelukkig een duistere avond.

— Vooruit nu, vezelde Arnold. Zie links schijnt licht tusschen de luiken. Daar pleegt men verraad tegen onze stad. Op handen en voeten er heen !

— Op mijn buik als 't moet ! Opgelet daarom !

Langzaam kropen de moedige kerels over het plein. Eindelijk bereikten ze de tweede gracht, welke de eigenlijke burcht omgaf. De brug was opgehaald.

— Wat nu ? fluisterde Arnold.

— We kunnen zwemmen nietwaar ? Van slangen worden we visschen.

— Top ! Maar, wacht even... we moeten ons ontkleeden en onze pluige hier laten. Anders zijn we morgen nog nat en dat zou kunnen de achterdocht der anderen gaande maken. We dienen de uiterste voorzichtigheid in acht te nemen.

— Ge spreekt zoo wijs als deken De Coninc, schertste Flip. 't Is een raar tijdstip om een bad te nemen, maar een Klauwaart staat voor niets.

Vlug legden ze hunne kleederen af. Dan gleden ze stil in 't water, en bijna geruischloos zwommen ze naar den anderen oever. Eenige oogenblikken later stonden ze bij 't verlichte venster. Ze hoorden een verward gemompel.

— 't Raam is hoog, hadden we nu maar eene leer, mompelde Arnold.

— Ik zal uwe ladder zijn. Klim maar op mijn rug.

Flip stond recht tegen den muur. Op mijne schouders ! fluisterde hij. En nu ooren open !

Ja, 't was een gewaagd spel, de geheimen van Jacques du Chatillon te willen afuisteren. Maar nood vormt kloeke gasten !

Arnold kon niets verstaan van wat daarbinnen gesproken werd, hoe hij zich ook inspande, om wat op te vangen.

Spijtig daalde hij naar beneden.

— We dienen iets anders te verzinnen, mompelde hij tot zijn maat. Ik hoor geen woord.

— Ik weet raad, fluisterde Flip. 'k Heb heden 't gansche kasteel gemonsterd. Hier vlak boven ons moet een schoorsteen zijn en ik vermoed, dat het die van den haard der raadzaal is.

— Aha ! Dan zal ik in de schouw voor luistervink spelen, hernam Arnold. 't Is gelijk waar, als 't moest, zelfs in eene riool. Maar hoe op 't dak geraakt !

— Wie niet waagt, niet wint, herhaalde zijn vriend. Zooals ik u zei, gaf ik heden mijne oogen den kost. Aan dezen kant van den slotmuur

staan allerlei hokken en stallen, en in een daarvan ligt eene lange leer. We gaan ze halen.

— Is er geen ander middel? Tien kansen op één, dat we ontdekt worden, door de schildwachten.

— Kunt gij langs den muur klimmen! Als we oppassen, zullen we de leer krijgen. 't Is stikkedonker.

De koene jongelingen zwommen weer door de binnengracht en evenals straks kropen ze op handen en voeten 't voorplein over. Weldra bereikten ze den ringmuur, waartegen stallen en allerhande bergplaatsen gebouwd waren. Flip tastte een wijle behoedzaam in 't ronde en stootte dan zijn makker aan, ten teeken dat hij het begeerde gevonden had. Gesproken mocht er hier niet worden, want boven het hoofd der waaghalzen stapten de schildwachten over en weer.

De makkers hijschten de ladder op, maar hoe voorzichtig ze ook te werk gingen, toch konden ze niet verhinderen, dat het een of ander voorwerp met een luiden plof neerviel.

— Wat mag dat zijn? hoorden ze een waker tot zijn maat zeggen.

De Vlamingen wierpen zich plat ten gronde en hielden den adem in. Hun plan scheen te mislukken.

— Is er onraad? klonk het daarboven, waarop de eerste schildwacht antwoordde:

— 'k Ving toch een verdacht geluid op.

— Och, jongen ge zult u bedrogen hebben, meende de tweede.

— Neen, neen! Ik heb ooren aan den kop.

— Nu dan zal 't eene vleermuis... of eene waterrat of een ander beest geweest zijn. Er waren geen vijanden in den omtrek.

— 't Was toch geen geest, hoop ik, hernam de eerste krijgsman, die zeer vreesachtig bleek.

— St... spreek niet over die akeligheden! Men heeft mij verteld, dat de omringende bosschen van weerwolven en heksen wemelen. Zie... wat blinkt ginder? Welk een vreemd schijnsel.

Beide soldeniers kruisten zich. Angstig staarden ze in de verte! Ze maakten zich bevreesd voor een der dwaallichtjes, welke boven een nabijgelegen moeras zweefden. De meest gewone natuurverschijnselen werden in dien tijd met het bijgeloof in verband gebracht. Filip en Arnold begrijpende, dat de aandacht der Franschen nu afgeleid was, maakten van deze gelegenheid gebruik, om stillekens met hunne leer weg te sluipen. Ongezien bereikte ze de gracht. Snel lieten ze hun buit in het water glijden, en voor de derde maal namen ze zelf een koel bad. De leer op den oever trekken en tegen den muur plaatsen, was nu slechts het

werk van een oogenblik meer. Vlug als eene kat klom Arnold naar boven, terwijl zijn vriend op wacht bleef staan. 't Leken wel twee inbrekers, die hun bedrijf kwamen uitvoeren.

Breydels knecht had juist gegist, Arnold ontdekte inderdaad den schoorsteen. Hij onderzocht dezen en tot zijne blijdschap bemerkte hij, dat de opening wijd genoeg was om hem door te laten en tevens te smal, opdat de verspieder zou moeten vreezen naar beneden te tuimelen. Zonder aarzelen kroop hij naar binnen, ofschoon 't bloed hem wild door de aderen stroomde. Met zijn rug tegen den eenen, de voeten tegen den anderen muur steunende, daalde hij voorzichtig. Ha! hij vernam duidelijk een luid gemompel. Nog wat lager! De stemmen werden meer hoorbaar... nog verder zakken... Nu luisterde hij aandachtig toe. 't Gesprek scheen warm geworden te zijn, want er werd meer geroepen en geschreeuwd, dan bedaard geredenerd. Mogelijk oefende ook de wijn zijn invloed uit. Hoe 't zij, weldra verstond Arnold meer van 't verhandelde, dan voor zijne vijanden wenschelijk was.

Langer dan een uur bleef de stoutmoedige jonkman in zijn schuilhoek. Toen hij begreep, dat de vergadering uiteen zou gaan, werkte hij zich weer zoo snel mogelijk naar boven. Juist als hij den rand der schouw bereikt had, stortte iets naar beneden... waarschijnlijk een losgeraakte steen. Breydels neef schrok geweldig. Alles kon door dit ongeluk mislukken. Arnold daalde zoo overhaast van de leer, dat hij er bijna aftuimelde.

— Rap! fluisterde hij tot zijn gezelschap. Die leer weg... ze komen!

— Zijt ge ontdekt? vroeg de ander verschrikt.

— Neen, neen... maar neem dan toch de ladder op... vooruit... of ze hebben ons vast!

Flip bedwong zijne nieuwsgierigheid... de leer werd in de gracht neergelaten... de koene gasten volgden.

Ze hadden den overkant nog niet bereikt, toen eene deur van 't gebouw geopend werd en verscheidene dienaren met brandende fakkels buiten traden.

Bliksemsnel verborgen de Bruggelingen zich in 't lange riet; onbeweeglijk bleven ze daar zitten; de ladder dreef op 't water.

Gelukkig bleek de reden dier plotselinge verschijning eene geheel andere te wezen, dan Flip en Arnold vermoedden. Een drietal heeren die de vergadering bijgewoond hadden, wilden heden nacht nog naar hun slot, dat niet verre van Wynendale stond, terugkeeren. Eenige oogenblikken heerschte weer levendigheid op 't plein. Paarden werden uit den stal gehaald en bij 't schijnsel der rosse flambouwen opgetuigd. Men wisselde afscheidsgroeten, zinspeelde op eene nieuwe bijeenkomst... maar weldra

werd de valbrug neergelaten en vertrokken de gasten, voorzien van een sterk geleide, daar de wegen toen in 't geheel niet veilig waren. De Klauwaarts tusschen het riet begrepen tot hunne geruststelling, wat er voorviel. Ze hoorden een dienaar tot zijn maat zeggen.

— Morgen moet de schouw der raadzaal eens nagezien worden, want er is dezen avond een steen neergevallen. 't Scheelde weinig of hij trof den heer Geldof van Wyngheene op 't hoofd.

Eenige oogenblikken daarna waren alle deuren weer gesloten. Niets stoorde de nachtelijke stilte.

— Ik moet er daar straks als een echte schouwveger uitgezien hebben, fluisterde Arnold. Maar nu zal ik wel schoon gewasschen zijn. Hu! zoo wegduikerke spelen in 't riet, is verre van aangenaam, vooral bij nacht! Nu rap de leer op de plaats.

— Hebt ge iets vernomen? 'k Brand van nieuwsgierigheid, verzekerde Flip.

— Veel gehoord... straks vertel ik u alles, eerst ons werk, antwoordde zijn vriend. Of zouden we de leer hier maar laten?

— Nooit... nooit... door niets mogen we vermoeden wekken!

— We kunnen nu vluchten.

— Onmogelijk!

— Ik hijg van verlangen, Brugge te bereiken!

— Om 't slot te verlaten, dienen we toch over den muur te klimmen. Maar dan vallen we zeker in de handen der schildwachten en zien onze stede nimmer meer terug.

— Ha! ware ik een uurke slechts een vogel!

— Ge zijt een mensch en daarom moet ge redelijk wezen, hernam Breydels knecht. Morgen kunnen wij zeker vluchten. Nu de ladder op zijne plaats.

Gejaagd hadden de moedige borsten zich gekleed. Stil brachten ze de leer terug, ditmaal zonder de aandacht van de schildwachten te trekken.

Toen de Vlamingen op een veilig plekje stonden, sprak Arnold, bevend van ontroering:

— Schandelijk verraad! Uit hetgeen er gesproken werd, kon ik 't volgende opmaken: Du Chatillon zal overmorgen in de vroegte met vijf-honderd ruiters vóór Brugge zijn. De Leliaarts met Jan van Ghistele aan 't hoofd, hebben beloofd van binnen de poorten te openen en de voornaamste punten der stad te bezetten, om elken weerstand der burgers te verhinderen. Dat moet geschieden vóór de bevolking ontwaakt is. Wanneer de Bruggelingen hun bed verlaten, zijn de Franschen meester. De gansche stad zal getuchtigd worden. De Coninc, Breydel en andere dekens zijn reeds ter dood veroordeeld door de vuige Leliaarts.

— Veroordeeld, maar nog niet gevonnist ! spotte Flip. Welk een snood plan !

— Maar de samenzweerders vermoeden niet, dat het ontdekt is ! Konden we toch vertrekken !

— Onmogelijk ! herhaalde Flip.

— Willen we het wagen ! Als we vlug zijn... den waker van den muur werpen... snel in de gracht springen. De duisternis zal onze vlucht begunstigen.

— En als 't mislukt, is Brugge aan den vijand overgeleverd... dan hangen de klokke deken overmorgen aan de galg... dan zegevieren de Leliaarts. Dat wij zelven door een strop de zon mogen zien verrijzen... daar wil ik nog niet van spreken, maar denk eens Arnold, wat het lot van onze vaderstad wezen zou ! Mogen we overhaast en blindelings handelen en daardoor den goeden uitslag onzer list geheel bederven ? Ik ook zou naar Brugge willen vliegen, maar daar dit niet kan, blijf ik hier. Morgen is er ruim gelegenheid, om te vluchten en zijn we voor den avond in de stad, dan is 't nog tijd genoeg, om het verradersplan in duigen te slaan. Laten we nu stillekens ons leger opzoeken en den nieuwen dag afwachten. Zoo wekken wij geen achterdocht.

— Ge hebt gelijk, sprak Arnold zuchtend, maar toch... neen, neen we moeten verstandig zijn.

Behoedzaam kropen de trouwe Klauwaarts naar hun strooleger. Doch de slaap bleef verre van hen. Met vreugde begroetten ze het morgenlicht.

— Nu de eerste de beste gelegenheid gebruikt, om onze hielen te lichten, zei Flip.

— Ja, maar opgepast, dat men niets merkt, antwoordde Arnold. Zie er komt reeds vroeg bezoek.

Inderdaad, eenige edellieden reden door de slotpoort.

— 't Zijn Vlaamsche, sprak Breydel's neef. Ik herken Leliaarts van Brugge... en bij mijne ziel, de verrader van Syssele is er ook bij !

— Dan moeten we zorgen, niet in zijn kijker te komen, anders ontbijten de raven met ons vleesch ! Ik ben nog te jong, om reeds aan een eindeke koord te spartelen en bovendien we moeten in Brugge zijn.

— Hoe eer weg, hoe beter ! Wat denkt ge er nu van ? De aandacht is op de bezoekers gevestigd. Kom Flip !

— Vooruit dan maar ! Doe als ik... we moeten den slimme spelen !

Breydel's knecht slenterde naar de poort. Hij scheen met de grootste aandacht de dikke muren en torens te bekijken. Dan wandelde hij op de brug. Hij wierp een steen in 't water, wees iets aan zijn gezelschap, stapte

vervolgens op den weg en monsterde eenige linden, in wier takken de vogels lustig kwinkeleerden.

— Nu vooruit, 't bosch in ! vezelde hij.

— Hei ! Wat beteekent dat ! schreeuwde een schildwacht van den muur. Weet ge niet, dat het verboden is, het kasteel te verlaten ? Keert gezwind terug !

De makkers schenen niets te hooren. Ja, ze maakten nog meer haast.

— Wegloopers ! tierde de Franschman.

— Ze zullen ons achternajagen, verzekerde Flip. Toonen we dus, dat we beenen hebben.

De vluchtelingen zetten het op een loopen. Ze begrepen, dat het eene wedren was op leven en dood. Na eenigen tijd veranderden ze van richting.

— We moeten trachten aan de andere zijde van 't kasteel te geraken, riep Flip. Dan zijn de speurders 't spoor bijster.

Maar onze vrienden vermoedden niet, dat eene gansche bende Franschen uitgezonden werd om hen te vangen. Weldra klonken de kreten der vervolgers.

— 't Is te laat om ons plan uit te voeren, schreeuwde Breydels knecht. Voort, Arnold, voort, al zijn uwe beenen na vandaag voor eeuwig versleten !

't Geroep der vijanden klonk reeds dichterbij. Eensklaps hoorden de vrienden een woest geblaf.

— Ze jagen ons honden op 't lijf ! kreet Flip verschrikt. Wacht... een stok kan ons te pas komen... we hebben wel geen tijd te verliezen, maar beter honderd stappen achteruit, dan geen wapen.

Zwijgend bleven de Vlamingen staan. Met hun mes sneden ze haastig een tak uit een heester.

— Die kan voor goeden dag dienen, gekte Breydels knecht, die zijne kalmte bewaarde, ondanks den gevaarlijken toestand waarin hij verkeerde. En nu... als de weerlicht verder !

Woedend gebas weergalmde in hunne onmiddellijke nabijheid. Een vervaarlijke hond kwam aangerend.

— Ik wacht hem af, riep Flip. 'k Zal hem een Klauwaarts-streelingske geven.

Het beest wilde den jongeling aanvliegen. Maar in zijne vaart werd het door een geweldigen knuppelslag gestuit. Jankend viel het dier met bebloeden kop neer. Een andere speurhond onderging 't zelfde lot.

— Ze kunnen elkander gezelschap houden, mompelde de koene Bruggeling. En als de nood dringt, zal ook menige Franschman met mijn stok kennis maken, alvorens ik aan een boomtak of een kasteeltoren slinger !

Beide makkers renden weer weg. Maar hunne vervolgers hadden de vluchtelingen bemerkt, en woedend zetten de krijgslieden de menschenjacht voort.

— 't Is voor Brugge, ons geheim moet ginder bekend worden! schreeuwde Arnold. Moed dus, Flip!

— Ik heb een langen adem. Maar wat is dat daar! Een water? Inderdaad, aan den zoom van het woud strekte zich een wijde plas uit, eene binnenkreek, welke aan de jongelingen den weg versperde.

— Ginds liggen booten! riep Breydel's neef.

DE BRUGGELINGEN KWAMEN OP HET LAND TE RECHT, blz. 165.

Daar de kreek zeer vischrijk was, hadden eenige inwoners schuitjes langs den oever liggen, voor hunne netten te midden van 't water te brengen.

Nu waren de eigenaars afwezig, waarschijnlijk op 't veld aan 't werk, en dus konden Arnold en Flip in een der vaartuigen springen en dit van wal steken, om zoo snel mogelijk op den anderen oever te geraken. Maar de Franschen zaten hen op de hielen. Rap scheepten zich deze in de overige schuitjes en de vervolging werd over 't water voortgezet. Ongelukkiglijk

lagen er in de boot der Vlamingen geen riemen. Hun tocht geschiedde daardoor traag. De afstand tusschen hen en de vijanden verminderde onrust-barend.

— Nog eenige oogenblikken en we zijn aan wal, zei Flip, zijne tegenwoordigheid van geest bewarende.

— Stok gereed! mompelde zijn maat, de kleine wil bij ons komen.

Een der Franschen waagde inderdaad den sprong. Arnold stootte hem met zijn knuppel op de borst en de soldenier viel achterover, met zijn lijf in de boot en zijne beenen in 't water. Het vaartuig schommelde hevig, schoot vooruit... de Bruggelingen namen een vervaarlijken zwaai en kwamen op het land terecht. Doch Arnold slaakte een pijnlijken kreet.

— Mijn voet! kermde hij. 'k Heb mijn voet omgeslagen... ik kan niet meer.

— Dan zullen we ons leven verkoopen, samen sterven... riep Flip op doffen toon. Zijne oogen vlamden en de vuist omsloot krachtig den dikken stok.

— Neen, neen... vlucht...! drong Breydel's neef aan.

— 'k Ben geen lafaard!

— Vlucht dan toch! 't Geheim... Brugge... ge moet... rep u!

Nog even aarzelde de trouwe vriend. Maar hij dacht aan 't lot der vaderstad.

— Vaarwel... ge zult gewroken worden! riep Flip met tranen in de stem.

— Groet Aleida... Zeg, dat ik voor onze zaak gestorven ben... schreeuwde Arnold hem achterna.

De val van den Franschman had eenige verwarring gebracht tusschen de vervolgers. Eene boot was tegen eene andere lek gestooten. Doch Flip was nog niet in veiligheid. Met het hart vol rouwe ijde hij voort. Ja, 't behoud van Brugge stond op 't spel... daarom moest hij naar de bedreigde stede... hij alleen kon redding brengen, hij wist 't snood plan der vijanden. Dus hij moest zijn vriend achterlaten! Anders! Ha, hij gevoelde nog neiging om terug te keeren en met Arnold te strijden... en te vallen! Doch neen!... Brugge, Brugge!... voort dus!...

Flip bemerkte, dat hij nog wilder achtervolgd werd dan in 't bosch en hoorde duidelijk 't wraakgeroep der dolle Franschen. Hij had slechts een kleinen voorsprong...

Wat verder lag een moeras. Lang gras stond ruischend aan den kant. Een gedachte schoot den jonkman door 't hoofd... Driftig sprong hij tusschen 't riet... Zijne voeten zónken in 't slijk... Flip zag om... Op dit oogenblik was hij onzichtbaar voor de soldeniers; een hoeke verborg hem aan

hun blikken... Snel bukte hij zich... Ha! nu was hij geheel verdoken tusschen de hooge halmen... De stinkende modder reikte hem tot de knieën, maar hij stond nu toch op vasten grond en behoefde dus niet te vreezen, geheel in 't moeras te verzinken!

't Getier klonk vlak bij... Breydel's knecht verstond wat de soldeniers riepen. Hij hield den adem in... Nu was 't er op of er onder... Ha! ze snelden voorbij, vloekend, omdat ze hem niet meer zagen. Flip wist, dat verder 't bosch weer begon. Natuurlijk zouden ze tusschen 't kreupelhout zoeken.

Maar zijn toestand was schier ondragelijk. Bah! het vuil slijk verspreidde een verpestenden reuk... Voorzichtig verhief de vluchteling zich... Zijne vijanden waren in 't woud verdwenen. Haastig werkte hij zich uit de zompeling los en kroop op handen en voeten naar het hoeke, dat zich eenzaam verhief tusschen de kreek en het moeras. Omzichtig stapte hij in het huis. Eene oude vrouw zat bij de tafel en schrok, toen iemand zoo plotseling vóór haar stond.

— Vrees niet, moederke, ik zal u geen kwaad doen, zei Flip vriendelijk.

— Ha! ge zijt gelukkig geen Franschman!

— De heiligen wezen gedankt, neen! Eene echte Vlaming! En die roovers van 't kasteel zoeken me, want zij hebben een eindeke koord gereed om mij als eene hesp te drogen.

— Maar, jongen, vlucht dan toch! Hoe kunt ge daarover zoo lichtzinnig spreken!

— Gij hebt gelijk, ik spreek te lichtzinnig, en de zonderling dacht met weemoed aan zijn achtergebleven kameraad. Maar vrouwtje, ik kan niet vluchten, want dan loop ik die verwenschte Franschen in de armen. Gij moet mij helpen!

— Ik?

— Ja. Hebt ge geen mannekleeren?

— Ja. Die van mijn overleden echtgenoot... God hebbe zijne ziele!

— Wilt ge ze mij leenen?

— Natuurlijk... Zoo jong en reeds sterven, dat kan niet...

De weduwe stond op en haalde uit eene lompe kas hetgeen Breydel's knecht verlangde.

— Wilt ge eens even naar buiten gaan en zien, of er geen onraad is? vroeg de vluchteling.

't Moederke voldeed aan zijn verzoek. In minder dan geen tijd was de vermomde soldenier een verkleede boer geworden.

— Ik zie niemand... ze zijn zeker nog in 't bosch..., wel, wel, dat pak gaat u... zei de vrouw in de woning terugkeerende.

— Maar wat met dit gedaan? sprak Flip, op de soldatenplunje wijzende. Die zou u verraden, als dat leelijke geboefte hier kwam zoeken.

Het grootje keek angstig naar 't boeltje, dat in den winkel van Isaac den Jood zoolang tusschen anderen rommel gelegen had.

— Ge ziet er mij een brave gast uit... ik kan u vertrouwen, mompelde ze dan. Met hare bevende hand nam ze den dorpelsteen der achterdeur weg. 't Zijn zulke booze tijden... en ik woon alleen, ging ze voort... hier bewaar ik mijne weinige penningen voor plundersaars en woestaards...

— 't Hol is diep genoeg... leg er die kleederen in.

— Fijn uitgedacht, riep de jongeling. Ware ik een edelman in plaats van een beenhouwersknecht, ik deed er een paar geelvinkjes bij. Maar wie weet, hoe ik u later nog helpen kan.

De steen werd weer op zijne plaats gebracht.

— Zijn de Franschen hier reeds geweest? vroeg Flip.

— Neen.

— Dus niemand kent u?

— Niemand. De krijgslieden zijn nog maar sedert korten tijd op 't kasteel.

— 't Is te hopen, dat ze er spoedig weggeborsteld zullen worden. Ik mag hier dan blijven. Ik ben uw zoon. Ge zijt doof als de speurders komen. Ik doe 't woord, begrepen?

— Ja... maar zouden ze hier zoeken?

— Alles is mogelijk. Luister eens moederke! Ge waagt iets, 't is waar. Maar al ben ik een eenvoudige gast, toch moet ik eene gewichtige rol vervullen, in 't belang van ons volk. Als ik heden avond niet in Brugge kom, dan zullen er morgen vele kinderen hun vader, vele ouders hunne zonen beweenen. Meer kan ik niet zeggen. Als ge mij helpt, bewijst ge een grooten dienst aan de goede zaak.

— Dan is alles wel... Mijn kind ligt in het bosch begraven... 't zou nu een jongen geweest zijn gelijk gij. Ge zijt nog te jeugdig om reeds te sterven. Ik ben blij, dat ik u bijstaan kan.

Flip was een slimme kerel. In Brugge zat hij overal in en tusschen, luisterde en babbelde, vroeg en onderzocht en wist alles. Hij ging eene wijle naar buiten en keerde dan geheel veranderd terug.

— Verstaat ge de zwarte kunst? kreet 't vrouwtje, verschrikt een kruis slaande.

— Zoomin als gij, braaf moederke. Deze gelaatsverandering is gansch natuurlijk. Met water, houtskool en wat kleursel, dat ik van den muur afkrabde, heb ik mijn gezicht wonderlijk toegetakeld. Niemand kan mij nu herkennen.

De weduwe sloeg de handen van verbazing in elkander.

Flip moest nu vertellen van Brugge... wat hij er deed, bij wien hij woonde... en nog veel meer.

— Nu hoor ik gerucht ! riep de vrouw, hem met angstige stem onderbrekende.

— Ik ook ! Kalm moederke... boven alles kalm, nietwaar ? Ik zal me wel uit den slag trekken.

Eenige oogenblikken later stormden eenige schreeuwende soldeniers binnen.

— Ach... brave mensen... doet ons toch geen kwaad ! kermde Flip, smeekend de handen omhoog heffende. Wij hebben geen geld...

— Zwijg, Vlaamsche boer ! snauwde een der woestaards.

— Wat belijft er u ? Ik ken geen Fransch... ik versta u niet goede man... hebt deernis... !

— Heila ! waar is ons gedrocht, de spion, die deze heidensche taal verstaat ? tierde de Franschman.

Niemand anders dan Hein de strandlooper kwam voor den dag. Die ellendige verrader volgde de Franschen als hunne schaduw. Toen 't ongeval in de Maldegemsche zompelingen vergeten was, keerde hij naar 't leger terug. Van de eene bende dwaalde hij naar de andere... wetende, dat vreemdelingen steeds gidsen behoefden... en uitrekende dat hij met zijn laag bedrijf, geld kon verdienen. Toen Du Chatillon landvoogd werd, vond men strandlooper weer in de nabijheid der soldeniers.

— Spreek met dien lompen vlegel ! gebod de aanvoerder aan Hein. Flip had wel van den schelm gehoord door Arnold en Breydel, maar kende hem toch niet.

— Hebt ge geen vluchteling gezien ? vroeg de spion.

— Ach... we zijn brave mensen... doe moeder geen kwaad... mij ook niet... !

— Dat vraag ik niet, ezel... Ik moet weten of ge een vluchteling gezien hebt ?

— Een vluchteling... wat bedoelt ge ?... of er iemand gevlucht is ?

— Ja, potuil ! Of er hier iemand voorbij gekomen is ?...

— Ja, schoone krijgslieden, zooals deze, ze zijn naar 't bosch geloopen !

— Zie, als ge niet duidelijk antwoordt. zal die soldenier u zijn piek door 't lijf steken ! dreigde de strandlooper.

Flip hield met koddig gebaar beide handen voor den buik en kermde :

— Neen, neen... dat doet veel te zeer... ik heb nog nooit kwaad gedaan !

— Zaagt ge een half uur geleden, of later nog, geen jonkman in den omtrek ?

— Ha, ik heb in 't bosch gewerkt... Ja, een krijgsman zooals die daar kwam voorbij. Ik was bevreesd voor hem... en 'k kroop achter een struik.

— Hoe lang is het geleden :

— Laat zien... ik heb nog gewerkt na dien tijd... dan ben ik naar huis...

— Rap, een half uur of een kwartier ? Spreek domoor !

— Een half uur. Ach, doe mij geen kwaad !

— Waarheen liep die soldenier ?

— Verder 't bosch in.

— Gij lieden brabbelt nog al lang in die onbeschaafde taal ! barstte de de ongeduldige Franschman los. Heeft hij wat gezien ?

Hein deelde nu mede, wat Breydel's knecht hem op de mouw gespeld had.

— Dan hebben we niet lang genoeg gezocht ! riep de aanvoerder op spijtigen toon uit. Doch we keeren terug... die verspieder is al weg. Ik kan toch ook 't onmogelijke niet doen ! Vooruit !

De bende trok af. Flip pinkoogde tot de vrouw. En dan sprong hij lachend heen en weer.

Maar onmiddellijk verscheen weer een ernstige trek op zijn gelaat. Hij dacht aan den armen Arnold.

— Wel, wel, gij zijt een slimme gast, zei de weduwe lachend. Wat zullen mijne oude oogen nog zien ! Een vijand die aan een jonkman vraagt, of deze zichzelve niet ontmoet heeft. Maar mijn hart beefde toch van angst, dat ze u herkennen zouden. Gelukkig zijn ze thans weg.

Flip mijmerde.

— Moederke, vroeg hij eensklaps, moederke, bezit gij eiers ?

— Ja. Hebt gij honger ?

— Aan eten of drinken denk ik niet. Maar ik zou willen voor eierboer spelen.

— Voor eierboer ? Wat broeit er nu weer in uw kop ?

— Ik wil naar 't kasteel gaan.

— Maar dwaze jongen, schiet er iets los in uw bol ! Naar 't kasteel, waar al de Franschen zijn ?

— Ja, ik moet er heen.

En op droevigen toon vertelde Breydel's knecht, wat er met zijn vriend gebeurd was. Tranen welden in de oogen van de brave vrouw.

— Ge begrijpt, ging Flip voort, dat ik nu wensch te weten, wat er met mijn kameraad gebeurd is. 'k Vrees het ergste, maar ik wil zekerheid hebben. En vóór ik naar Brugge ga, zal ik mij van 't lot mijns vriend vergewissen.

De weduwe poogde den roekeloozen, maar trouwen knecht van zijn stoutmoedig voornemen af te brengen.

— Ge spreekt als een geleerde en mijn maat Arnold zou zelf zeggen: Flip ge handelt niet wel, Brugge's belang gaat vóór alles, hernam de jonkman. Maar dit, en hij wees op zijn hart, dit jaagt me naar Wynendale en ik trek er heen ook! Leen mij dus een korfke eieren. Ik beloof niet ze u terug te brengen, maar ge zult toch nog van mij hooren.

Bemerkende, dat ze aan doovemans ooren klopte, voldeed de vrouw eindelijk aan 't zonderlinge verzoek. En na de goede weduwe hartelijk bedankt te hebben voor hare hulp begaf Flip zich op weg.

Zonder buitengewone ontmoetingen kwam hij op het slot aan. Met vasten tred stapte hij over de brug van 't voorplein. Schuw blikte de Bruggeling naar alle torens van 't kasteel... schuw als vreesde hij ergens 't lijk van zijn makker te ontdekken. Maar neen, hij zag het niet. Weldra kreeg hij Hein, den strandlooper in 't oog en begaf zich rechtstreeks naar den spion.

— Mijnheer, ik kom u wat vragen, zei Flip, een dom gezicht trekkende.

— Wel, zijt gij die dwaze boer niet, dien we zooeven onderhoord hebben? vroeg de verrader.

— Ik was eerst benauwd van de Fransche krijgslieden... Ze dragen zulke lange pieken... en ik weet, dat ze daarmee een mensch pardaf zijn kop kunnen afslaan. Maar ze deden mij geen kwaad. En nu heeft moeder mij herwaarts gezonden om eiers te verkoopen.

— Wel zoo! Zijn ze versch? zei Hein.

— Ja, ja... van gisteren en van heden.

— Dat zeggen de boeren altijd, ook al zijn de eieren een jaar oud. Laat ze eens proeven! De schelm nam een ei, boorde er twee gaatjes in en zoog den inhoud op.

— Hebt ge den vluchteling nog gepakt? vroeg Flip, schijnbaar onnoozel.

— Neen, antwoorde de verrader een tweede ei verorberende. Tenminste, dien weglooper kregen we niet, maar zijn maat wel.

— Waren er dan twee?

— Ja, knikte de deugniet, zijn mond afvegende, terwijl hij begeerig naar de mand keek. Ja, ja, twee, en een is er aan... ha! die eieren schijnen toch niet al te versch... ik moet toch een derde proeven...

— Niet te veel, niet te veel, riep Flip op verschrikten toon. Zoodat er dus één vast zit... en hebben ze hem ook met zoo'n piek door zijn buik gestoken...

— Neen, hij moest opgehangen worden, doch eenige heeren hebben hem meegenomen, naar Brugge geloof ik.

Flip's hart bonsde. Dus was zijn vriend nog niet dood. En naar

Brugge! Misschien kon hij morgen nog bevrijd worden! De hoop ontwaakte in dat trouwe hart.

— Hoor eens, sprak Hein, ge zoudt geld kunnen maken van uwe eieren. Maar laat mij ze verkoopen! Gij wordt toch maar bedrogen. Kom morgen vroeg terug met andere, dan kunt ge meteen de opbrengst van deze ontvangen.

Breydel's knecht gevoelde veel lust den korf en al de eieren op den valschen kop van den bedrieger in stukken te slaan, maar hij begreep, dat hij zijne rol moest volhouden.

— Ge zijt een brave man, antwoordde hij met een dommen lach. Wilt ge de eieren voor mij verkoopen? Ja dat is beter, ik ken geen Fransch. En ge moogt er gerust eentje uitdrinken, hoor!

— Goed! Maak u nu maar weg! Eigenlijk worden er hier geen vreemdelingen toegelaten.

— Neen? Dan zal ik er snel van door trekken, want ik ben toch bang voor die pieken. Morgen keer ik dus terug, doch ik zal buiten de poort blijven.

— Opperbest! zei Hein, den korf driftig overnemende.

Flip verliet het slot, bij zich zelve mompelend: Die nietswaard denkt mij te foppen, maar ik heb er hem tusschen. Ha, Arnold leeft nog! Wie weet, willen de Leliaarts hem niet openlijk te Brugge ophangen, tot afschrik van elken Klauwaart? Die verraders meenen nu toch, dat ze morgen in onze stad meester zijn. En ik nu als de weerlicht naar huis! Welk een dag, welk een dag!

Onderweg vernam de jongeling nog, dat er inderdaad eene ruiterbende voorbij was getrokken, met een gevangene op een paard gebonden.

A. HANS

GROENINGHE

PENTEEKENINGEN VAN EMIEL WALRAVENS

TWEEDE DRUK

*« Gij zult uw vaderland beminnen,
en zijn taal en zijn roem, »*

(H. CONSCIENCE.)

L. OPDEBEEK, -- UITGEVER -- ANTWERPEN

DE BRUGGELINGEN KWAMEN OP HET LAND TE RECHT. (Blz. 183.)

Breydel's knecht had juist gegist, Arnold ontdekte inderdaad den schoorsteen. Hij onderzocht dezen en tot zijne blijdschap bemerkte hij, dat de opening wijd genoeg was om hem door te laten en tevens te smal, opdat de verspieder zou moeten vreezen naar beneden te tuimelen. Zonder aarzelen kroop hij naar binnen, ofschoon 't bloed hem wild door de aderen stroomde. Met zijn rug tegen den eenen, de voeten tegen den anderen muur steunende, daalde hij voorzichtig. Ha! hij vernam duidelijk een luid gemompel. Nog wat lager! De stemmen werden meer hoorbaar... nog verder zak-